

RAKAMLARIN GÖR DEDIĞİ

Mustafa
PAMUKOĞLU

pamukoglu@aydinlikgazete.com

İş dünyası KGF'yi bekliyor

İş dünyası ciddi biçimde nakit darlığında. Vadesi gelmiş çeklerini ve kredi ödemelerini yapamıyor. Yeni kredi alamıyor. Bankalar yeni limit açmıyorlar. Yani reel sektör faaliyetlerini yönetirken ciddi bir sıkıntı çekiyor.

Piyasada nakit para yok. Eskiden sıcak para bolluğu vardı. Sıcak para iş aleminde gezinip duruyor ve nakit yönünden bir sıkıntı yaşanmıyordu. Şimdi sıcak para suyunu çekti. Hele son küresel borsa dalgalanmasıyla ve ABD faizlerinin yükselmesi ile sıcak para iyiden iyiye azalacak. Bu da reel sektörü oldukça yoracak.

Bu nedenle iş dünyası, **İSG Baskarı** Erdal Bahçivan'ın dediği gibi finans sıkıntılarını çözen evliya diyeceğimiz KGF destekli kredileri yeniden bekliyor. Kilidi açacak anahtarın KGF olacağı da bankacılar dahil herkes tarafından dile getiriliyor.

VERGİ YAPILANDIRMA İHLALLERİ

İş adamı, sanayici, tüccar, esnaf ve vergi borcu olan tüm mükellefler vergi yapılandırmasına çok sevinmiş ve borçlarını taksitlendirmişti. Birkaç taksiti de düzenli ödedi.

Gel gör ki son taksitlerde ödenememe başladı. Ve çoğu mükellef taksitlerini nakit darlığından ve ödünç para bulamamaktan dolayı ödeyemedi ve yapılandırmalar bozuldu.

6736 sayılı Yasa kapsamında taksitlendirilen vergi borçları yapılandırılmasının çoğu bozulmuş durumda.

Bu nedenle nakit bakımından darboğazda olan vergi mükelleflerinin öntü açmak için iki taksit ödememe şartının kaldırılması veya ihlalin mücbir sebepten kaynaklanmasının ispat edilmesi halinde haklarının devam etmesinin sağlanması veya başka bir seçenikle çözüm aranması şart.

BÜYÜK VERGİ BORÇLARI

İş dünyası içinde batmış, batmakta olan veya ciddi sıkıntılar bulunan firmaların devasa vergi ve SGK borçları bulunmaktadır. Bu borçların normal faaliyetlerle ödenmesi mümkün değil.

Bu nedenle bu kamu borçlarının işletme sermayesine dönüşmesinin sağlanması ve kamunun bu büyük kamu alacakları ile firmaların aktifine, gayrimenkulüne hissedar olmasının bir çözüm olacağını düşünüyoruz.

Diğer bir çözüm kamu borçlarının KGF destekli kredilerle krediye dönüştürülmesi ve kamu borcundan kredi haline getirilmesi. Böylelikle kamu borçları ödenmiş ve işletmeler ağır baskıdan kurtulmuş olur. Hazine Tek Hesabı bu çözüm seçeneği için elverişli bir zemin olabilir.

Kamunun hissedar haline geldiği gayrimenkullerini ve /veya işletmenin satışında vergisel kolaylık sağlanarak milli servetlerin

heba olmasının önüne geçilmesinin kronik hale gelmiş ve herkesin elini kolunu bağlayan bu dev sorunun çözümünün sağlanmasının ekonomik bir fayda yaratacağı kanaatindeyiz.

GAZETELERİN KÂĞIT SORUNU

Türkiye'de gazeteler artık eski günlerini anıyor. Satışlar oldukça düştü. Kimse gazete okumuyor. Yazılı basını zorlayan en önemli hususlardan biri satışların düşmesi yanında gazete kâğıdı tedarikinde yaşanan zorluklar. Piyasada artık gazete kâğıdı eskisi gibi bol değil. Rusya'da ki kâğıt fabrikalarının bazıları kapanmış, bazıların üretimini de Çin firmaları kapatmış durumda.

Piyasada kâğıt arzı düştükçe fiyatlar artıyor. Fiyatları artıran diğer husus dolardaki dalgalanmalar.

Çok baskı az satış gazete işletmeleri için ciddi kronik bir zarar unsuru.

Bu konuda devletin gazete kâğıt işine bir çeki düzen vermesi, gazetelerin yaşanması isteniyorsa gazete kâğıdı ile ilgili bazı temel politikalar oluşturulması şart.

'VERGİ BORCU YOKTUR' YAZISI İSTENMESİ

Aralık 2017'de 6183 sayılı Yasa'nın 22/A maddesinde değişikliğe gidilerek kamu kurumlarından alacaklı olanların alacaklarını tahsil etmeleri için vergi dairesinden alacakları "vergi borcu yoktur" yazısını alacaklı oldukları kuruma ibraz etmeleri şartı getirildi. Bu şartın uygulanmasının vergi yapılandırma taksitlerinin bitimine kadar ertelenmesinin gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Taksitlerini ihlal edenler, cari vergi borçlarını ödeyemeyenler bakımından alacaklarını tahsil edememeleri gibi ciddi bir sorun yaşayacaklarını düşünüyoruz. Bu da darboğazda olan reel sektörü daha da zorlayacak.

Maliye haklı olarak alacaklarını tahsil etmek için koruma önlemlerine başvuruyor. Bütçe açığı da var. Ama zaman bu koruma önlemlerinin katı biçimde uygulanacağı zaman değil.

KDV İADELERİNİN HIZLANDIRILMASI

Vergi dairelerinde KDV iade işlemleri oldukça yavaş gidiyor. Bunun bir sebebi Maliye parayı ödemekte ağır davranarak bütçe açığının artmasını istemiyor. Gereksiz bir sürü bilgi ve belge istenerek süreç uzuyor.

Diğer yandan birçok firmada devreden KDV kronik bir hal almış durumda. Maliye Bakanı bu devreden KDV'lerin de iade edilmesi için bir yasal düzenleme yapacaklarının müjdesini verdi. Ancak bu sorunun acilen çözümü işletmeleri finans yükü bakımından rahatlatacaktır.

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci sanayicilerle bir araya geldi

'Sanayici değişime ayak uyduruyor'

EKONOMİ Bakanı Nihat Zeybekci, **Istanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** Ekonomi Bakanlığı ile olan istişare toplantısına katıldı. Dünyanın çok hızlı değiştiğini anlatan Zeybekci, Türk sanayicisinin de bu değişime ayak uydurduğunu söyledi. Devlet ile sanayicinin birlikte çalışmasının önemine işaret eden Zeybekci, bu çerçevede bakanlık yetkililerinin her hafta sonu Türkiye'nin her ilinde sanayici ve iş adamları ile bir araya geldiğini, sanayicinin sorunlarına çözüm üretme gayretinde olduklarını anlattı. Bakan Zeybekci, ba-

kanlığın üretime dokunması gerektiğinin altını çizdi ve bu çerçevede yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi vererek, şunları kaydetti: "40'ın üzerinde il bitti, yaz sıcakları başlamadan tüm Türkiye'yi bitireceğiz. Tüm Türkiye'yi dolaşıp, tüm Türkiye'ye istişare ile karar alırdır, hükümete uygulamak hedefindeyiz. Dünya çok hızlı değişiyor, geçen seneki doğrularımız şu an farklı hale geldi. Geçen seneden bu yana e-ticaretin kendi içindeki büyümesi yüzde 16 seviyesinde. Dünya ticaretinden aldığı pay gelişmiş ülkelerde yüzde 10'lar, ge-

lişmekte olan ülkelerde yüzde 7'ler seviyesinde. Çok daha hızlı dönüşen bir dünya var şu an. Dünya hızla ikiye ayrılıyor. Bugün artık dünya bilgiyi ve teknolojiyi üreten ve sahip olanlar, tüketenler ve sahip olamayanlar olarak ikiye ayrılıyor. Karakteri itibarıyla Türkiye, bilgiyi ve teknolojiyi üretmek ve sahip olmak zorunda." Zeybekci, özel sektörün Türkiye ekonomisi için önemine dikkati çekerek, dünyanın aynı hızla değişmeye devam edeceğini, Türkiye'nin de bu dünyada hak ettiği yeri alacağını söyledi.

editör

OĞUZ DEMİR

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

oguz.demir@paradergi.com.tr

Hafriyat kamyonları terörü

BİR pazar gününüzü boşa çıkarın ve Şile'ye gidin. Burası İstanbul'un Karadeniz kıyısındaki gülen yüzü. Cuma ve pazar günleri organik pazar kuruluyor. Aslında orijinal, genetiği ile oynanmamış tohumlardan üretilen gıdaların satıldığı pazar demek daha doğru. Mevsiminde üretilen her şeyi bulabilirsiniz. Üretim aşamasında doğal gübreleri kullanıyorlar. Ayrıca, tertemiz bir hava ve yüzü gülen insanlar.

Bir gezip görmekte fayda var. Tabii sağ salim gidebilirsiniz. Hadi gittiniz diyelim, dönmesi bir başka dert!..

Çünkü yol tam bir trafik canavarları üssü. Ümraniye'den sonra topu topu 40-45 kilometre. Ancak onlarca hatta yüzlerce hafriyat kamyonu otoyolu parsellemiş durumda. Çoğunun plakası çamurdan okunmuyor. Ancak gördüklerimiz içinde farklı şehirlerin plakaları ile çalışanlar hemen dikkat çekiyor. Asıl önemlisi bu kamyonlar birbirleriyle yarışıyor. Üç şeritli yolda yarış yüzünden önünüzü göremiyorsunuz. Her şeritte devasa bir kamyon yol alıyor.

Hepsi pislik içinde. Yola bıraktıkları çamur ve mıcır yüzünden birçok noktada köstebek yuvaları oluşmuş. Tekerleklerinden boşalan balçıklar adeta ölüm saçıyor. Hepsinin damperinin üzeri açık. Damperlerden savrulanlar yola saçılıyor. Rüzgarın etkisiyle havada uçuşup arkadaki araçların camına yapışıyor.

Aslında yol üzerinde kurulu 'denetim noktaları' var. Buralara giriyorlar. Buralardaki tonaj kontrolü o kadar hızlı oluyor ki denetim noktasına girdikleri gibi aynı hızda bir iki dakika içinde yine yola bağlanıyorlar. Bu nedenle Şile yolunda geçmişte devasa göçükler yaşandı. Yepyeni yol birçok noktada çöktü. Yeni yapılan bağlantılar da bel vermeye başlamış durumda.

Yol güzergâhında tek bir trafik kontrolü bulunmuyor. Kavşaklara iki tane trafik arabası (Jandarma trafik) maketi koymuşlar. Işıklarını da yanıyor gibi yapmışlar. Kamyonlar frene bile basmadan bu maketlerin yanından geçip gidiyor.

****

Geçen hafta birkaç makroekonomik veri açıklandı. **Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) PMI endeksi** yılın ilk üç ayı için olumlu işaretler verdi. Aralık ayı sanayi üretim endeksi de iyi geldi. Bu hızla yılın ilk çeyreğinde olumlu göstergeler açıklanabilir.

Bu yıl enflasyon oranı yüzde 9 ile 12 arasında gerçekleşebilir. Yüzde 9'un altı biraz zor görünüyor. Çünkü geçen aralık ayında ihracat yüzde 10 dolayında artarken ithalat yüzde 38 arttı.

İthalattaki artış sürerse dış ticaret ve cari işlemler dengesi açıkları yine tırmanışa geçecek. Bu da kurlardaki istikrarı tehdit edecek. Kurlar yükselince enflasyon tekrar körüklenecek.

Türkiye ekonomisinin dramı burada: Ekonomi kısa vadede iyiye giderse yatırım ve tüketim artarsa ithalat da yükseliyor. Orta vadede ise kur ve enflasyon sorunları ortaya çıkıyor. Sürdürülebilir bir büyüme ivmesi yaşayamıyoruz. Düşük büyüme oranlarında fiyatlar ve kurlar daha istikrarlı oluyor ama bu kez işsizlik artıyor.

İyi haftalar dileğiyle...

GRI

gozde.milat@yahoo.com

Gözde
ALTINTAŞ

Sanayimiz PMI'da son 7 yılın rekorunu kırdı

EKONOMİK büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **Istanbul Sanayi Odası Türkiye ve İstanbul İmalat PMI** (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketlerinin Ocak 2018 dönemi sonuçları açıklandı.

Eşik değer olan **50,0 üzerinde** ölçülen tüm rakamların sektörde **iyileşmeye** işaret ettiği anket sonuçlarına göre, geçen **Aralık** ayında **54,9** olarak ölçülen **Istanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, **Ocak** ayında **55,7**'ye yükselerek Türk imalat sektörünün faaliyet koşullarında güçlü ve Mart 2011 tarihinden bu yana gözlenen en yüksek düzeyde iyileşme yaşadığını gösterdi.

Bu iyileşmede **üretim** ve **yeni siparişlerdeki** artışlar belirleyici rol oynarken, **istihdam** artışı da üretimdeki güçlü büyümeyi destekledi.

PMI verisinde 2018 yılının başında kaydedilen yükseliş, güçlü düzeyde gerçekleşen ve önceki aya göre hızlanan üretim büyümesinden kaynaklandı. Hem **iç piyasalardan** hem de **global piyasalardan gelen talep artışının** etkisiyle firmalar Ocak ayında yeni siparişler almaya devam ettiler.

Bunun yansıması olarak, **yeni sipariş hacmi** son 83 ayın en yüksek düzeyinde artış gösterdi. Önceki aya kıyasla hafif yavaşlamada birlikte istihdam artış hızının Ocak ayında yüksek düzeyde gerçekleşmesi de üretimdeki güçlü büyümeyi olumlu yönde etkiledi.

İmalatçılar üretim kapasitelerini yükseltmek amacıyla **satın alma faaliyetlerini** Ocak ayında **artırmaya** devam etti. Bu artış, güçlü düzeyde ve yaklaşık **son 7 yılın en yüksek seviyesinde** gerçekleşti.

Firmaların maliyet yükleri döviz piyasasındaki olumsuz gelişmelerin ve yükselen hammadde fiyatlarının etkisiyle Ocak ayında da hızlı bir şekilde yükseldi. Firmalar, maliyet baskılarından dolayı bu artışa nihai ürün fiyatlarını yükselterek karşılık verdi. Ayrıca nihai ürün fiyatları enflasyonu son 12 ayın en yüksek düzeyine tırmandı.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, PMI verilerine ilişkin şu değerlendirmede bulundu: Sürdürülebilir ve sağlıklı bir büyüme için, ekonomimizin mutlaka **sanayi ve üretim ağırlıklı** bir temel üzerinde yükselmesi gerekmektedir. **Istanbul Sanayi Odası** olarak açıkladığımız PMI verileri **11 aydır kesintisiz** bir şekilde **iyileşiyor**.

Bu veriler sanayimizin 2018 yılına oldukça iyi bir başlangıç yaptığını yönelik verdiği güçlü mesajlar olarak da düşünülmelidir.

Endeksin, Ocak ayında ekonomimiz açısından moral verici seviyelere çıkmasında, hiç kuşkusuz hükümetimizin geçen yılın başından bu yana reel ekonomiye yönelik getirdiği başta **KGF** olmak üzere, **güçlü destek** ve **teşviklerin** de etkisi olduğu görülüyor. Yine küresel iyileşme ve başta AB ülkeleri olmak üzere ihracat pazarlarımızdaki toparlanmayla birlikte **artan dış talebin** de sanayi üretimini desteklediğini söyleyebiliriz.

Bugün artık sanayi üretiminde ulaşılan seviyelerle kapasiteler aşılmaya başlanmıştır. Bu nedenle artık sanayi sektörümüzde gerek kapasite artırıcı ve gerekse yeni yatırımların gerçekleşmesi bekleniyor. Gelinen bu nokta sürdürülebilir büyümenin en vazgeçilmez aksiyonu olan **makine** ve **teçhizat** yatırımlarının artışını da beraberinde getiriyor. Bu da sanayide üretim ve istihdam artışını tarihi zirvelere taşıyacaktır.

En büyük 1000 firma 10 milyar lira faiz ödedi

Yakup
Kocaman

Türkiye'nin en büyük bin sanayi kuruluşunun son 3 yılda bankalara ödediği faiz tutarı 10 milyar lirayı geçti. Üreticiler, yatırıma ayıracağı kârlarının yüzde 51'ini bankalara kaptırırken faizlerin düşük tutulmasından sorumlu olan Merkez Bankası yönetimi ise sessiz.

MERKEZ BANKASI GÖRMEZDEN GELİYOR

- Yükselen faiz oranlarının enflasyona yol açtığına dair dünya iktisat literatüründe yer alan yüzlerce bilimsel makaleyi görmezden gelen Merkez Bankası yönetimi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın "Enflasyonun nedeni faizdir" tezine cevap yetiştirmek için internet sitesinde "Enflasyonun Nedeni" başlıklı skandal bir bölüm açarak tam tersini savunmaya kalktı. 6

FAİZE KARŞI

MİLLİ SEFERBERLİK

**SANAYİCİ
FAİZE ÇALIŞIYOR**

**BİLİMSEL
MAKALELER:
YÜKSEK FAİZ
ENFLASYONA
YOL AÇIYOR**

Yükselen faiz oranlarının enflasyona yol açtığına dair dünya iktisat literatüründe yer alan yüzlerce bilimsel makaleyi görmezden gelen TCMB Yönetimi, Erdoğan'ın "Enflasyonun nedeni faizdir" tezine cevap yetistirmek için internet sitesinde "Enflasyonun Nedeni" başlıklı skandal bir bölüm açarak tam tersini savunmaya kalktı.

Uluslararası ve yerel faiz lobilerinin Gezi olaylarından bu yana sürdürdüğü "Enflasyon yükseldiği için faizler arttırılmalı" propagandasına canak tutan TCMB'nin faizleri yüksek tutma sırasını Türkiye'ye pahalıya mül oluyor.

**3 YILDA
10
MİLYAR TL**

**FAİZE KARŞI
MİLLİ SEFERBERLİK**
**Sanayici
faize çalışıyor**

Türkiye'nin en büyük bin sanayi kuruluşunun son 3 yılda bankalara ödediği faiz tutarı 10 milyar lirayı geçti. Üretici şirketler, yatırıma yönlendireceği kârlarının yüzde 55'ini bankalara kaplıyor. Türkiye'de faizlerin düşük tutulmasından sorumlu olan TCMB yönetimi adeta kör ve sağır kesildi.

Türkiye'nin en büyük bin sanayi kuruluşu, elde ettiği kârın yarısını bankalara faiz gideri olarak ödemeye başladı. **İstanbul Sanayi Odası**'nın yayınladığı "1000 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun Sermaye Maliyet Analizi" başlıklı bilimsel araştırmaya göre, en büyük bin sanayi şirketinin bankalara ödediği faiz gideri son 3 yılda 10.8 milyar liraya fırladı. Dünya ortalamalarına göre mali borçlarda bankalara yüzde 35 daha fazla bağımlı olduğu tespit edilen en büyük bin üretici firma, Merkez Bankası'nın yüksek faiz politikasına isyan ediyor.

ENFLASYONUN NEDENİ FAİZ

TCMB'nin izlediği yüksek faiz politikası nedeniyle bankalardan yüksek faizle borçlanmak zorunda kalan imalatçılar, yüksek finansman

giderlerini ürün fiyatlarına yansıtıyor. Bu da enflasyona neden oluyor. 2017 yılında enflasyonun yüzde 11,92 gibi yüksek bir seviyede gerçekleşmesinin en önemli nedenlerinden birinin yüksek faizler olduğunu belirten Yeni Şafak Ekonomi yazarı Prof. Dr. Erdal Tanas Karagöl, "Türkiye ekonomisi için, faizin maliyet unsuru olması faizin enflasyonu tetiklediği gibi, ortaya çıkan enflasyon rakamı da faizi artırıyor. Dolayısıyla faiz, yatırımların önündeki önemli bir engel olduğu kadar önemli bir maliyet unsuru olarak da öne çıkıyor. Bu yüzden, faiz, enflasyonun hem nedeni hem de sonucu. Yani, faiz ve enflasyon ilişkisi çift taraflı çalışan bir döngü. Kurumların ve yatırımcıların karar vermesinde ve en önemlisi de Merkez Bankası'nın politika belirlemede enflasyonu baz alması

sorunun daha da çetrefilli hale gelmesine neden oluyor" tespitinde bulunuyor.

**COK SAYIDA
BİLİMSEL MAKALE VAR**

Işık Üniversitesi Öğretim Görevlisi prof. Dr. Murat Ferman, faizin enflasyona neden olabileceğiyle ilgili çok açık bilimsel makaleler ve kaynaklar olduğunu dile getiriyor. Frederic S. Mishkin, Minneapolis Fed Araştırma Direktörü Fabrizio Perri gibi ekonomistler faizin enflasyon üzerindeki etkilerini inceliyor. Stanford Üniversitesi öğretim üyesi John H. Cochrane'ın 2016 yılında yayınladığı "Yüksek faiz enflasyonu düşürür mü artırır mı?" başlıklı 96 sayfalık bilimsel makalede, yükseltilen faiz oranlarının enflasyonu hem kısa hem de uzun vadede

yükseltebileceğine dair ciddi bulgular sergiliyor.

**OZEL BOLÜM ACIP
ERDOĞAN'A MESAJ VERDİ**

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, uzun süredir dile getirdiği "Enflasyonun sebebi yüksek faizdir" çıkışına karşı, yüksek faizi savunmak üzere hareket geçen TCMB yönetimi, internet sitesinde "Enflasyonun Nedenleri" başlıklı özel bir bölüm koydu. Daha önceden TCMB sitesinde böyle bir bölüm olmasına rağmen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın faiz çıkışım ardından geçtiğimiz aylarda açılan özel bölümde, "Bir ekonomide enflasyon oluşmasının temel olarak 4 nedeni vardır" başlıklı bir giriş metni yer alıyor. Talep Enflasyonu, Maliyet Enflasyonu, Para Arzu ve Enflasyon Beklentileri başlıklı dört bölüm altında yapılan açıklamalarda esas olarak yüksek faizin enflasyonun nedeni olmadığı tezi işleniyor. Dünya İktisat Literatürü tarandığında yükselen faizlerin aynı zamanda enflasyonu tetiklediğiyle ilgili yüzlerce bilimsel makaleye erişmek mümkün olmasına rağmen TCMB yönetiminin bu gerçeği görmezden gelmesi, kurum yöneticilerinin faiz lobilerinin ilişkilerinin sorgulanmasına neden oluyor.

FAALİYET-KÂRININ YARISI BANKALARA

	2013	2014	2015	2016
Finansman giderleri (Milyon TL)	19.185	15.989	27.994	29.006
Faliyet Karı (Zaran) (Milyon TL)	36.435	30.457	44.144	52.376
Finansman Giderleri / Faaliyet Karı (yüzde)	52,7	52,5	63,4	55,4

İstanbul Sanayi Odası'nın açıkladığı Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu araştırması, yüksek faizin işletmelere faturasını ortaya koyuyor. En büyük 500 sanayi kuruluşu faaliyet karının yarısından fazlasını finansman giderlerine ayırmak zorunda kalıyor.

Faiz enflasyon ilişkisi inkâr edilemez

Işık Üniversitesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Murat Ferman, faiz-enflasyon ilişkisiyle ilgili olarak çok açık bilimsel makale ve kaynaklar olduğunu belirtirken, iktisat biliminde bu konuda çok kafa yordum ve üzerine çalışmamın yapıldığını söyledi. "Enflasyon bir artarsa faiz 1.5 artar. Arada bir ilişki var ama tam ölçülebilir" diyen Ferman, çok kuvvetli makalelerden birinde kur çöküşünün bir anda olmayacağına dair bilginin olduğunu paylaştı. "Ocak ayında yaşadığımız enflasyondaki artışın 1 büyük kısmı, Kesim ayındaki Dolar-TL paritesinde TL'nin zayıf kalmasından kaynaklanıyor" dedi.

**İLK DİLE GETİREN
CUMHURBAŞKANI OLDU**

Türkiye'de faizle ele yürüyüp işi daha da köttelştiren kur çöküşünün olduğunu vurgulayan Ferman, sunları kaydetti: "Kur çöküşü etkisini de, enflasyon ile ele gelince, sıkıntı yaratır. Sn. Cumhurbaşkanımızın burada sağladığı en büyük katkı bu. Faiz meselesinde bugüne kadar bunlar açık bir şekilde konuşulmuyordu. Herkes biliyor ama kendi arasında konuşuyordu. Hükümet olarak diyor ki 'Arkadaş faiz yüksek olduğu için enflasyon yüksek oluyor diyor'. Cumhurbaşkanımız bunu masaya yatırdı, tartışalım diyor. Yüksek faizli kredilerle nasıl yatırım yapılacak."

İşletmelerin kârını faiz eritiyor

Zorlu Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Nazif Zorlu, "faiz konusunda finansman maliyetlerinden şikayet ediyor musunuz?" sorusuna "Kim şikayet etmez ki, herkes şikayetçi. Yüksek faiz yatırımların önünün kesilmesi demek. Bunun ayakları da olması

gerekir. Faizden tabii ki herkes şikayetçi. Bugün sayın Cumhurbaşkanımız da, vatandaş da, sanayici de şikayet ediyor. Kim yüksek faizden mutlu olabilir? Yüzde 20 faizlerle nasıl yatırım yapacaksınız. Bunun ayakları var. Bunun

tanınması lazım. Bunun için dış kaynak önemli ama herkesin oturup bir düşünmesi lazım. Faizle bu işin gitmeyeceğini biliyoruz" dedi. "Faiz karlarımızı etkiliyor mu?" sorusu üzerine Zorlu; "Eritmez olur mu, şirket bilançoları her şeyi gösteriyor" cevap verdi.

Yüzde 20 faizle yatırım olur mu?

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **Adnan Dalgacı** ise "Hangi yatırıma, faizi ister. Faizler yüksek olduğu zaman yatırımlar durur. TL faizleri yüzde 20'lere kadar çıktı. Dolayısıyla bu faizler yatırım yapılabilir faizler değil" sözleriyle tepkisini dile getirdi. Döviz bazında da dünyada faizlerin yükseldiğine dikkat çeken Dalgacı, eski rahatlığın olmadığından yakındı. Dalgacı, yatırımının ciddi bir finans

problemi olduğunu ve mutlaka çözülmesi gerektiğini vurguladı.
ENFLASYONA DA ETKİ EDİYOR
Faizlerin sadece bankaların inisiyatifli ile çözülmeyeceğini dile getiren Dalgacı, şu değerlendirmelerde bulundu: Bunun çok sebebi var. Bu sebeplerden biri enflasyon. Enflasyon yükseliyor. Faiz yükseliyor. Ama aynı neden Türkiye'nin daha katma değerli

üretim yapmaması. Türkiye'nin ilk bin sanayi kuruluşuna baktığımızda karlar oldukça düşük. Yüksek katma değerli üretim de olmadığı için hem düşük karlı işletmelerin olacak hem yüksek faiz ödeyecek. Bu yüzden iklimimiz bir durum. Faizlerin yüksek olmasını kimse istemez. Bunu da devlet büyükleri görüyor. Yatırımların düşük olmasından faizlerin yükü anlaşıyor. İnşallah gereğini yaparlar."

'Brexit yakından İZLENMELİ'

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin Almanya'dan sonra Avrupa'daki en büyük ticaret ortağının İngiltere olduğuna dikkat çekerek, "Brexit anlaşmasının riskleri yakından izlenmeli" uyarısında bulundu.

Erdal Bahçivan

ISO, kamu-özel sektör iş birliğinde Türkiye ekonomisinin sürdürülebilir büyümesine destek olmak amacıyla Ekonomi Bakanlığı ile istişare toplantısı düzenledi. Dört yıl içinde beşinci kez düzenlenen toplantıya **ISO Başkanı** Bahçivan'ın ev sahipliğinde Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Eximbank Genel Müdürü Adnan Yıldırım, Ekonomi Bakanlığı yetkilileri ile **ISO** üyeleri katıldı. Sanayicinin yaşadığı sorunlara dikkat çeken **Erdal Bahçivan**, Gümrük Birliği, Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) ve Dahilde İşleme Rejimi (DIR) gibi uygulamalara işaret ederek şu ifadeleri kullandı:

Müzakerelerde özel sektör eksik

"Özel sektör olarak Gümrük Birliği'nin revize edilmesi sürecinde deneyimimizle katkıda bulunmak istiyoruz. Ekonomi Bakanlığımızca yürütülmekte olan STA müzakerelerinde de özel sektörün yer alması faydalı olacak. Yine gerek mevzuat gerekse uygulama anlamında önemli sıkıntılar yaşadığımız DIR'de geçmişten kalan hantal ve iş yapma hızını olumsuz etkileyen uygulamalar gözden geçirilerek gelişen ihtiyaçları karşılayacak yeni bir sistem oluşturulmalı. Firmalar artık bir rating sistemiyle değerlendirilmeli ve işini düzgün yapan firmaların hantal uygulamaların bedelini ödemesinin önüne geçilmeli."